

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ

Καράβι καλοτάξιδο 'κει ποὺ θὰ πᾶς στὰ ξένα
 'Αν σὲ ρωτήσ' ή, μάννα μου κι' ἄν θὰ σου' πῆ γιὰ μένα
 δώσε της χαιρετίσματα κι' ἄς μὴν παραπονιέται,
 πέσ' της μὴ χολοσκάζεται, μὴ κλαίη, μὴ χτυπιέται'
 κι' ἄν εἶμαι τόσο μακρυά, μακρυά σὲ ξερονήσι,
 πέσ' της το μὴν τὸ σκιάζεται, δσο κι ἄν τὴν ξαφνίσῃ
 Δὲν μούλειψε οὔτε στιγμὴ τὸ μητρικὸ τὸ χάδι,
 οὔτε γλυκονανούρισμα δὲ μούλειψε τὸ βράδυ.
 Καὶ παίρνω μύρια τὰ φιλιά, φιλιά δῦλο φρεσκάδα
 γιατ' ἔχω κι' ἄλλη μάννα μου τὴ μάννα μας 'Ελλάδα.

Κι' ἄν θάβρως τὴν ἀγάπη μου κι' ἄν θάβρως τὴν καλή μου
 καράβι, χαιρετίσματα δῶσ' της ἔνα φιλί μου.
 "Ακου. Διὺ λόγια νὰ τῆς πῆς γι' αὐτὸ τὸ ξερονήσι.
 Ξέρα, λιοπῦρι καὶ βορηᾶς, αὐτὰ ἡταν τὰ καλά του.
 Κι' οὔτε πουλὶ δὲν κούρνιαζε στὰ βράχια τὰ ψηλά του,
 Κύττα καράβι μου! Για ιδέα! Κύττα τοιγύρω τώρα!
 Κύττα, ιδέα, διαλαληστό, πέστο σ' ὅλη τὴ χώρα.
 "Οπου βρεθῆς κι' δπου σταθῆς, μὴ χάσῃς εύκαιρια,
 Πές της ἐδῶ πῶς γράφεται καινούργια ίστορία,
 καινούργια φύλλα γράφονται στ' ἀρχαῖο τὸ βιβλίο,
 ἀπὸ τους νηούς που ἔρχονται στὸ έθνικὸ σχολεῖο.

Αὐτὰ νὰ πῆς καράβι μου στὴ μάννα, στὴν καλή μου,
 στ' ἀδέλφια μου, στους φίλους μου κι ὅθε θὰ πᾶς πουλὶ μου.
 Νὰ μὴ προσθέστης τίποτε, παράκλησι σου κάνω.
 "Ο, τ' εἶδες μόνο νὰ τους πῆς τίποτα παραπάνω.

ΜΕΝΙΟΣ ΝΕΣΤΟΡΙΔΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ "ΣΚΑΠΑΝΕΩΣ,,

Κ. ΚΑΚΙΑ ΚΑΜΟΥΤΣΑΚΟΥ: Τὸ διήγημά σας μᾶς
 ἀρεσε καὶ θὰ τὸ δημοσιεύαμε
 εὐχαρίστως, ἄν μᾶς ἐρχόταν
 ἐνωρίτερα καὶ δὲν ἔχανε τὴν
 ἐπικαιρότητά του.

Κ. Κ. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΝ :
 "Ἐλπίζομε σὲ προσεχές τεῦχος
 νὰ γράψωμε δλόκληρο ἀρθρο
 γιὰ τὸν προσικοπισμὸ δπότε
 θὰ ἔχῃ θέση τὸ ἐμβατήριο
 σας.

Κ. ΠΑΠ. Αθήνας: Κατ' ἀρ
 χὴν δὲν δημοσιεύομε τέτοια
 διηγήματα γιατὶ εἶναι ἔξω ἀ-
 πὸ τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ πε-
 ριοδικοῦ. Ἀργότερα ἵσως...
 παρασθούμε τὴν ἀρχή μας αὐ-
 τή. Τώρα ή γνώμη γιὰ τὸ διή-
 γημά σας; Γράφετε καλά. Ἀλ-
 λὰ καὶ πολὺ ἀπλοποιημένα.
 Μᾶλλον ἀφηγεῖσθε πολὺ συνο
 πτικά. Θὰ ἐπιθυμούσαμε κάτι
 πιὸ αἰσιόδοξο.

Δ. ΤΗΓΑΝΙΤΗΝ: "Ισως δη
 μοσιεύσομε τό: Μακρόνησος.

Ε. ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ: Συνεχί-
 στε τὴν προσπάθειά σας. Κι'
 δῆσο μεγαλώνετε τόσο καλύτε-
 ρα θὰ γράφετε.

Φ. ΡΟΔΙΤΗΝ: 'Ακόμη λίγη
 προσπάθεια καὶ διάβασμα.

Μ. ΞΑΝΘΟΥΔΑΚΗΝ Α':
 Εἶναι πολὺ κοινό. Προσπάθη-
 σε νὰ βρῆς πιὸ χαρακτηριστι-
 κὲς στιγμὲς καὶ πιὸ πρωτό-
 τυπες.

Ν. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΝ Α:
 τὸ ποίημά σου ἔχει πεζολο-
 γικὰ στοιχεῖα. Νὰ βρίσκης τὴ
 συγκίνηση ἐνὸς πράγματος
 καὶ δῆση νὰ παραθέτης περι-

γραφικὰ τὰ γεγονότα. Πάν-
 τως φαίνεται νὰ ξέρῃς τὴν τέ-
 χνη.

Δ. ΚΑΖΑΝΤΖΗΝ — Α': Τὸ
 ποίημά σας εἶναι σὰ «λόγος».
 Στεῖλτε μας τίποτε ἄλλο.

Α. ΔΑΡΑΝΔΟΥΛΗΝ — Α':
 Μελέτησε προσεκτικὰ ποίηση
 γιὰ νὰ γνωρίσῃς τὰ μυστικά
 της. Θὰ σὲ ὀφελήσῃ πολύ.

Π. ΜΕΝΔΡΑΤΟΝ : Γρά-
 φεις καλά. Στεῖλε μας καὶ τί
 ποτε ἄλλο.

Ν. ΔΑΒΒΕΤΑΝ — Α': Αύ-
 τὸ ποὺ μᾶς ἔστειλες δὲν εἶναι
 διήγημα. Εἶναι μιὰ σκέτη ἐν-
 τύπωση. Φυσικὰ ξέρεις καὶ
 γράφεις. Στεῖλε μας κάτι πιὸ
 ἀνεπτυγμένο.

Κ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΝ — Β':
 Κρατοῦμε γιὰ ἄλλο φύλλο τὴν
 «Ἐπιτροπὴ στὸ χωρίο».

Τ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ — Γ':
 Γράφεις καλά. Θὰ τὸ δημοσιεύ-
 σωμε. Αύτὸ πάντως μὴ σὲ κά-
 νη νὰ ἐπαναπαυθῆς. Καὶ τὸ
 καλὸ μιτορεῖ νὰ γίνῃ καλύτε-
 ρο.

Α. ΓΑΛΑΝΗΝ: 'Η ἀκροστι-
 χίδα σας καλούτσικη. Ἀσχολη-
 θῆτε περισσότερο μὲ τὴν ποί-
 ηση καὶ τὴ στιχουργία. Κάτι
 καλὸ θὰ προκύψῃ.

Ε. ΔΗΜΕΛΑΝ — Α' 'Ανε-
 παρκὲς τὸ ἀρθράκι σας. Χρη-
 σιμοποιεῖτε σὲ δύσκολα θέματα
 πολλὰ ἐπιχειρήματα.

Π. ΚΥΡΙΑΖΗΝ : Κρατᾶμε
 τὰ γραπτά σας. Πάντως τὸ
 ἀρθρο γιὰ τὸ Σολωμὸ δὲν εἴ-
 ναι πλήρες. "Ἐπρεπε νὰ τὸ
 δουλέψης περισσότερο.

Ξερὸ νησί, στὴς 'Αττικῆς τὴν ἄκρη,
 πέτρα παντοῦ, καὶ θάμνοι ταπεινοί,
 καὶ στοῦ ματιοῦ τ' ἀχόρταγα τὰ μάκρη,
 γύρω — τριγύρω, κῦμα κι' ούρανοί.

Νησὶ ιερό, σ' ἐγέννησαν οἱ χρόνοι,
 κι' οὔτε ίστορία ἄλλη, ἐσέ, ξανά!...
 "Αγραφη ήσουν σελίδα, ὡς τώρα, μδην,
 γιὰ νὰ γραφῇ τρανὸ ἐνα «Ωσαννά».

Μέσ' στὰ φτωχά, τρικυμισμένα στήθη,
 ποὺ ἐφώλιαζεν ή πλάνη ή δολερή
 ἥρθε γλυκὰ κι' ἀπλώθηκε, καὶ λήθη,
 καὶ σβύστηκαν τοῦ μίσους οἱ καιροί...»

Καὶ σβήστηκε ή ὀδελφοκτόνα ἀμάχη,
 καὶ ἀπλώθη στὶς καρδιές τους ή χαρά..
 Τοσανὸ κι' ἀδρὸ ὑψώθηκε τὸ στάχυ,
 'Ελληνικῆς ψυχῆς νέα σπορά...

Κι' ἀπὸ τὰ χείλη ποὺ ἔσφιγγε ή πικράδα
 κι' ή ἔχθρα τῆς Πατρίδος ή κακιά,
 φωνὴ ξανὰ ἀκούστηκεν : «'Ελλάδα !
 'Ελλάδα, ἐσύ, πατρίδα μου γλυκειά !».

«'Ελλάδα, ἐσύ, γλυκειά, ποὺ ὅλα τὰ κλείνεις
 «'Ελλάδα ἐσύ, μάνα μας καὶ τιμῆ.
 «'Ελλάδα μας, ἐμᾶς μὴ μᾶς ἀφίνεις,
 τώρα ποὺ ἥρθε τῆς γνώσης ή στιγμή!...»

«Κρῦψε, βαθειὰ ἐμᾶς στὴν ἀγκαλιά σου,
 «κανεὶς μὴ μᾶς ἀρπάξῃ ἄλλη φορὰ
 «Σφίξε τὰ πλανεμένα τὰ παιδιά σου,
 «καὶ δός τους τὰ χαμένα τους φτερά!

«Καὶ δός τους Μαραθώνα ὅπλο στὸ χέρι,
 «τῆς Σαλαμίνας δός τους τὰ κουπιά,
 «ν' ἀντιθουσήσῃ πέρα μέσ' στ' ἀγέρι :
 «Μονάχα 'Ελλάδα τίποτε ἄλλο πιά!...»

Γ. ΑΝΝΙΝΟΣ

ΜΙΑ ΠΑΛΗΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

'Ο γυιὸς μιᾶς Μάνης ἔφυγε, σὲ μακρυνὰ ἀκρογιάλια,
 μὲ συντροφία στὸ διάβα του, τὴν ἄγια τῆς εύκη
 μῆνες περάσαν, κύλησαν, κι' οἱ χρόνοι ἀγάλια—ἀγάλια,
 κάποιες παληὲς ἀναμνήσεις τὸ φέραν στὴν ψυχή.

Θυμώντανε τὰ λόγια της, φ γυιός, μὲ μαύρα δάκρυα,
 ὅταν τοῦ εἶπε : «Πήγαινε, κι' ή Παναγιὰ μαζί σου,
 Πήγαινε, γυιέ μου πήγαινε, στοῦ κόσμου ὃν θὲς τὴν ἄκρισ
 μὰ σ' ὅποια στράτα κι' ἀν βρεθῆς τὰ λόγια αὐτὰ θυμήσου ὖ
 «Στὰ ξένα μέρη, τοῦ ἔλεγε, στὰ ξένα μονοπάτια,
 θὰ βρῆς νεράδες ποὺ θὰ λὲν τραγούδια ἔξωτικά,
 θὰ δῆς πλανεύτρες ὄμορφιές, κρυστάλλινα παλάτια,
 θὰ μάθης χίλιες γλώσσες καὶ μύρια μυστικά...»

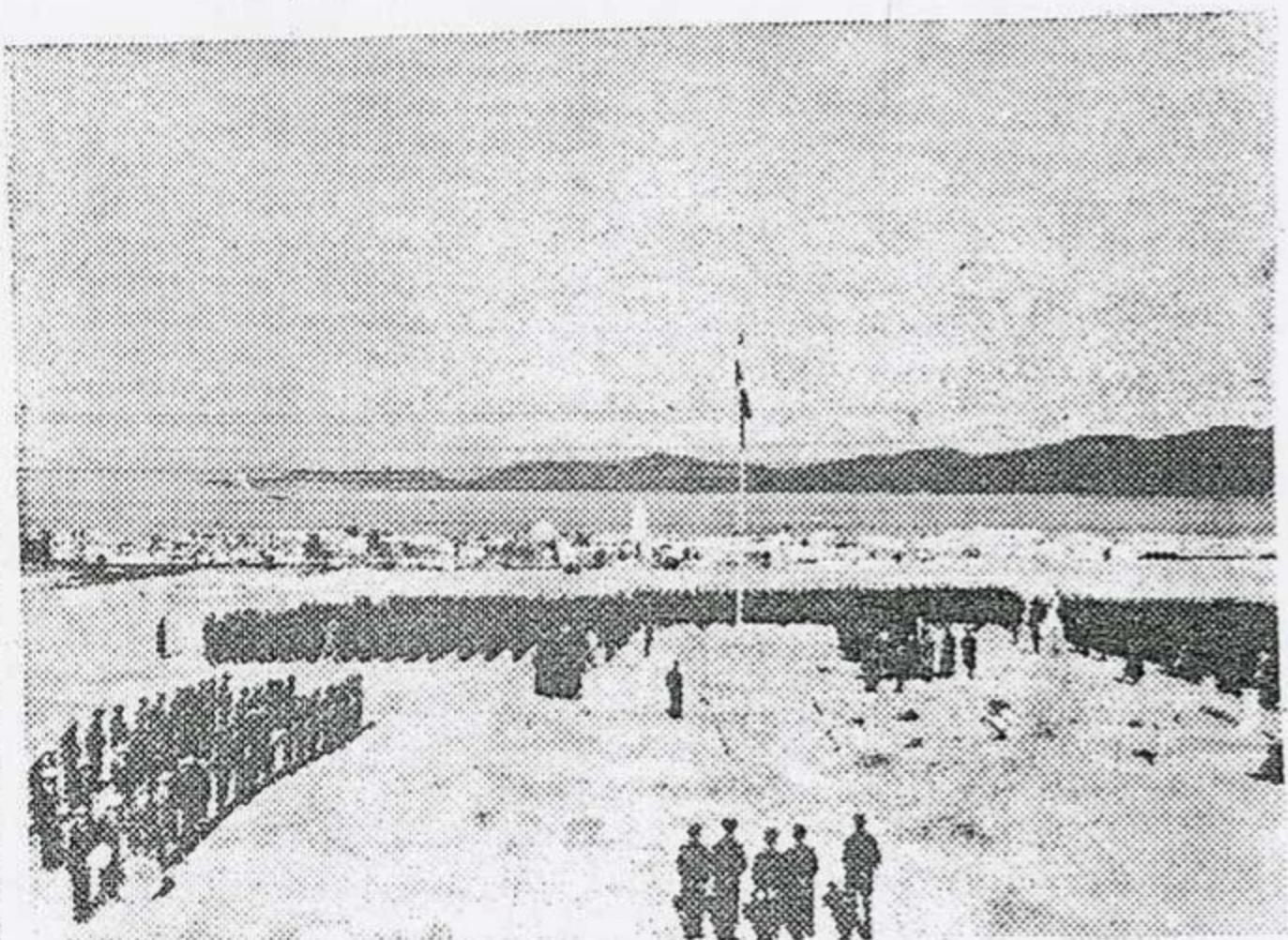
»Στὰ ξένα μέοη, τοῦ ἔλεγε, νὰ μὴν ξεχνᾶς πῶς εἶσαι,
 γέννημα - θρέμμα 'Ελληνικὸ μονάχα τίποτ' ἄλλο
 τὴν Γαλανὴ Πατρίδα μας, μέσ' στὴ ψυχή σου κλείσε,
 καὶ περηφάνεια θὰ αἰσταυθῆς καὶ θάρρος πιὸ μεγάλο...»

ΝΙΚΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ

ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΑΖ ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

‘Η Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν ἔκθεσιν
Χριστιανικοῦ βιβλίου, φωτογραφίζεται μετά τῆς Ὁργανω-
τικῆς Ἐπιτροπῆς.

‘Ορκομωσία νεοσυλλέκτων ὑποψηφίων ἔφεδρων ’ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ
εἰς τὸ KEN Κορίνθου.

Απὸ τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸ 430 Σ. Ν. ἔορτὴν πρὸς τιμὴν
τῶν ποδῶν ἀπολυομένων ἀξ)κῶν ὑγιειονομικῶν

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ · ΝΕΑ

Καθ' ὅλον τὸν Ἱανουάριον συνεχίσθησαν αἱ ἔκκαθαρίστικαι ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν ὑπολειμμάτων τῶν κομμουνιστοσυμμαριακῶν ὄμάδων. Συνεχεῖς δὲ παραδόσεις στελεχών καὶ ἀξιωματούχων τοῦ υακαρία τῇ μνήμῃ «Δ. Σ.» ἀπῆλλαξαν ὁλοκλήρους περιοχὰς ἀπὸ τὰ φόβητρά των καὶ ἐνεθάρρυναν τοὺς ἀγρότας νὰ ἔντείνουν τὰς προσπαθείας των δι' ἀνοικοδόμησιν καὶ ἔργασίαν. Πάντως ἐπίκεντρον τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς ἔξελίξεως ὑπήρξεν ἡ αἰφνιδιαστικὴ κυβερνητικὴ κρίσις, ἥτις προεκλήθη ἐκ τῶν ἀλληλοδιαδόχων παραιτήσεων τῶν κ. κ. Βενιζέλου, Κανελλοπούλου καὶ τοῦ στρατάρχου κ. Παπάγου, ἥτις καὶ ὁδήγησεν εἰς παραίτησιν τὴν κυβέρνησιν τοῦ κ. Διομήδους. Ἐντὸς δὲ διημέρου ἐσχηματίσθη ἡ νέα ὑπηρεσιακὴ κυβέρνησις ὑπὸ τὸν κ. Θεοτόκην, ἥτις καὶ προέβη εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ προκήρυξιν νέων ἐκλογῶν. Ἐν συνεχείᾳ, κατόπιν ζωηροτάτων ζυμώσεων ἡ ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν καθωρίσθη ἡ 5η π. ροσεχοῦς Μαρτίου, ὡς ἐκλογικὸν δὲ σύστημα τὸ ἴσχυον τῆς ἀναλογικῆς. Ἐκ τῶν πρώτων μέτρων τῆς κυβερνήσεως ἦτο ἡ ἀναστολὴ τῆς ἴσχύος τοῦ "Γ" Ψηφίσματος περὶ μέτρων τάξεως καὶ βαθμηδὸν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, ἐδόθησαν δὲ αὐστηρόταται διαταγαὶ διὰ τὴν διασφάλισιν τοῦ ἀδιαβλήτου τῆς λαϊκῆς θελήσεως.

‘Η χώρα ὁλόκληρος είσηλθε εἰς ἔντονον προεκλογικὴν περίοδον καὶ οἱ συνδυασμοὶ κομιάτων καὶ παρατάξεων γέμουν τὰς σελίδας τοῦ καθημερινοῦ τύπου.

Εἰς τὰς 18 Λανουαρίου ἔκηρύχθη ἀπεργία τῶν ταχυδρομικῶν καὶ εἰς τὰς 30 τῶν ἐθγατῶν καὶ συντάκτων τοῦ καθημερινοῦ καὶ περιοδικοῦ τύπου.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὸν προεκλογικὸν δογασμὸν συνεχίζεται ἡ μέριμνα τῆς κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἀνανθεάντων πολιτῶν εἰς Μακρόνησον.

Γενικώς ή έσωτερική κατάστασις είσερχεται ραγοσιώς εις την έλευθερον, δυναλόν δημοκρατικὸν πολιτικὸν βίον.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ · NEA

Τὰ ἔξωτερικὰ γεγονότα τοῦ μηνὸς ἐμφανίζουν εἰς τὸν πασα-
τηροπτὴν τὴν εἰκόνα τῆς πάλης, ἥτις διεξάγεται μεταξὺ τῶν δύο
ἀντιπάλων συνασπισμῶν, τῶν ἐλευθέρων λαῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν
σορδιετογρατουμένων χωρῶν ἀφ' ἑτέρου.

Τὸ Κυπριακὸν Δημοψήφισμα, ὅπερ διεξῆχθη διὰ τὴν ἔνωσιν μὲ τὴν μητέρα 'Ελλάδα ἀπὸ τὰς 15 Ιανουαρίου. ἐπέτυχε θοιαμ-
βευτικῶς. Ἐπὶ 224.750 ψηφοφόρων, ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς 'Ενώ-
σεως 215.108, ἥτοι 96 %.

Τὸ Κινεζικὸν πρόβλημα εἰσῆλθε εἰς κρίσιμον φάσιν. ‘Η ’Αγ-
γλία ἀνεγνώρισε «ντὲ γιοῦρε» τὴν κομμουνιστικὴν κυβέρνησιν
τοῦ Πεκίνου (7.1). ‘Ο Μάο-Τσὲ-Τούγκ καὶ ὁ Κινέζος ὑπουργὸς
τῶν Ἐξωτερικῶν παρατείνουν τὴν παραμονὴν των εἰς Μόσχαν,
ὅπου σπουδαιόταται συνομιλίαι λαμβάνουν χώραν. ’Εσημειώθη
σύγκρουσις μεταξὺ Κόμινφορμ καὶ Κ. Κ. ’Ιπωνίας, τὸ δόπειον
κατηγορήθη διὰ παρεκκλίσεις. Κατόπιν τῆς κρίσεως ταύτης τὸ
Κ.Κ.Ι. ἀνεγνώρισε τὰ «λάθη» του καὶ ἐπανῆλθε εἰς τὴν «’Αγίαν
Οἰκογένειαν».

Αι έκλογαι είς τὴν Αἴγυπτον ἔδωσαν συντριπτικὴν νίκην εἰς τὸ κόμμα τῆς Οὐάφντ, ὃ δὲ ἀρχηγός του Ναχὰς Παοᾶς ἐσχημάτισε τὴν νέαν Αἰγυπτιακὴν κυβέρνησιν.

Τὰ ἐπεισόδια μεταξὺ 'Ηνωμένων Πολιτειῶν καὶ Δούοφόρων φερούν εἰς κρίσιμον σημεῖον τὰς διπλωματικὰς σχέσεις μεταξὺ Η.Π.Α. καὶ τῶν Δορυφόρων. 'Απελάσεις καὶ ἀνακλήσεις εύρισκονται εἰς τὴν ἡμερήσιαν διάταξιν.

Αι έκλογα ήείς την 'Αγγλίαν ώρισθησαν διὰ τὴν 23ην Φεβρουαρίου. Είς προεκλογικόν του λόγον ὁ κ. Τσώτσιλ κατεφέοθη κατὰ τῆς πολιτικῆς τῆς 'Εργατικῆς Κυβερνήσεως.

τὰς ἐργασίας ὅλων τῶν ἐπιτροπῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας διὰ τὴν παραμονὴν τῶν Κινέζων ἑθνικιστῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὸν Ο.Η.Ε. Ἡ ἐνέργεια αὗτη τῶν Ρώσων παρέλυσε πᾶσαν οὐσιαστικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς εἰρήνης εἰς τὰ "Ηνωμένα" Εθνη. Εἶναι ἄγνωστον πῶς θὰ λήξῃ ἡ ἐντὸς τοῦ Ο.Η.Ε. προκύψασα κρίσις.

Ἐντοπίῳ τούτῳ προσπέραστικὸν κίνημα κατὰ τῆς γεω-

Είς Ίνδονησίαν ἐξερράγη στασιαστικόν κίνημα κατα της νεο-
συστάτου Ίνδονησιακῆς κυβερνήσεως, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ὀλ-
λανδοῦ λιποτάκτου Βέστερλιγκ, μὲ ἄγνωστα ἕως σήμερον ἀπο-
τελέσματα.

Ανηγγέλθησαν «έκλογαι» είς τὴν Γιουγκοσλαβίαν δια την 26ην Μαρτίου. Θὰ ἐπιτραπῆ κάθοδος «ἀνεξαρτήτων» εἰς τὰς ἐκλογάς. Τὴν 24ην ’Ιανουαρίου δὲ Βασίλη Κολλάρωφ, Βούλγαρος πρωθυπουργὸς, ἀπέθανε ἐκ συγκοπῆς.

Ἐλεγχοι τῶν Σοβιετικῶν ἀρχῶν εἰς τὸ Βερολίνον ἐπιβάλλουν τοόπον τινὰ νέον ἀποκλεισμὸν, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ λείπει τίποις σύνθητος στοιχεῖος.

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ

(Πρώτη έμφανσις — Περίοδοι — Μελλοντικοί έξελίξεις)

Εις τὸ παθὸν σημείωμα, ἀφοῦ συντόμως ἐπροσγιματεύθημεν εἰς τὰ προηγούμενα τεύχη μας θέματα ἀφορῶντα τὰ διάφορα διπλα, θὰ διεξέλθωμεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς περὶ τῆς ἔξελίξεως τοῦ ναυτικοῦ, ὡς ἔχει αὕτη ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως πλωτοῦ μέσου.

Ναυτικὸν χαρακτηρίζομεν τὸ σύνολον τοῦ ἐμψύχου καὶ ὄψυχου ύλικοῦ τὸ δόποιον χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν πλεύσιν ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ στοιχείου καὶ τὸν ἕνοπλον ἐπ' αὐτοῦ ὅγωνα.

Βεβαίως ἡ ὥργαινωμένη ἐμφάνισις ναυτικοῦ ἦτο ἔργον μακροχρόνιον καὶ εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν πῶς καὶ πότε ἀνεφάνη τὸ πρῶτον πλωτὸν μέσον. Πάντως καὶ ἐκ τῶν φράσεων τοῦ Ὁμήρου, δόποιος χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν «κοῦλος πλοῖα» καὶ ἀπὸ τὰς συνηθείας πρωτογόνων λαῶν συμπεραίνομεν διτοῦτο ἦτο ἐσκαμμένος κορμὸς δένδρου ἢ σχεδία προχείρως κατασκευασθεῖσα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ Ἀσία θεωρεῖται ἡ κοιτὶς τοῦ πολιτισμοῦ παραδεχάμεθα, διτοῦτο εἰς τοὺς μεγάλους ποταμοὺς αὐτῆς ἀνεπτυχθῆ ἡ ναυτικοῦται καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Σίνας, τοὺς Ἰνδούς, τοὺς Φοίνικας, τοὺς Αἴγυπτίους καὶ ὄργοτερον εἰς τοὺς Ἑλληνας. Οὔτω τὸ 2.500 π. Χ. ἀπαντῶνται οἱ Φοίνικες πλέοντες ἐπὶ σκαφῶν, οἱ Ἰνδοὶ μεταναστεύοντες εἰς τὰς νῆσους τοῦ Ἰνδικοῦ Ὡκεανοῦ καὶ δραδύτερον δό Φαραὼ Σέσωτρις ἐκστρατεύοντας τὴν Ἐρυθρὰν καὶ οἱ Ἑλληνες ναυπηγοῦντες τὴν «Ἀργώ».

Γενικῶς ἀπαντᾶται μεγάλη διὰ θαλάσσης ἐπιμιξία τῶν ἀνατολικῶν λαῶν ἐκ τῆς δόποιας συμπεραίνομεν περὶ τῆς σημασίας τοῦ ναυτικοῦ ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἑκείνην.

Κυρία βεβαίως αἰτία τῆς γεννήσεως τοῦ ναυτικοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἀνάγκη τῆς εὔκολωτέρας διαμετακομίσεως τῶν τροφίμων καὶ γενικῶς τῶν προϊόντων, διμως τὸ αἰσθητα τῆς δίας καὶ τῆς ἀρπαγῆς ὥθησε τὸν ἀνθρώπον εἰς πειρατικὰς καὶ κατακτητικὰς θαλασσοπολοῖς ἐκ τῶν δόποιων προῆλθε ἡ ἀνάγκη τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν καὶ ἀρχὴν καὶ ὄργοτερον διὰ καθαρῶς πολεμικοὺς σκοπούς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ προσοχὴ τῆς ναυπηγίας ἐστράφη κυρίως εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ πολεμικοῦ σκάφους.

Σήμερον διακρίνομεν τρεῖς περιόδους εἰς τὴν ιστορίαν τοῦ ναυτικοῦ μὲ πρώτην τὴν περίοδον τοῦ «κωπήρους» ναυτικοῦ, ἡ δόποια ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ διαρκεῖ μέχρι τὰ μέσα τοῦ 1H' αἰώνος, καίτοι ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1E' αἰώνος τὸ ιστιοφόρον πολεμικὸν σκάφος ἥρχισε νὰ κατακτᾶ ἔδαφος καὶ ν' ἀντικαθίστα ἐν μέρει τὸ κωπήλατον, ἵδιως εἰς τὰς μεγάλας θαλασσίας ἔξερευνήσεις καὶ ἀνακαλύψεις νέων χωρῶν, ἡ δὲ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου (1571) ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖον κατὰ θάλασσαν μέγα γεγονός, τὸ δόποιον ὠφείλετο ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ναυτικὸν τῆς κώπτης.

Εἰδικῶς εἰς τὴν ιστορίαν τούτου ἀναφέρομεν τὰ «μακρὰ» πλοῖα, δόπως τὰ ὄνομάζει ὁ Ἡρόδοτος χρησιμοποιούμενα εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ τὰ δόποια ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ναυτῶν ἔκαλούντο «εἰκοσήρεις», «τριακοντήρεις» ἢ «πεντηκοντήρεις». αἱ τελευταῖαι ἥσαν περὶ τὸ τέλος τοῦ H' π.Χ. αἰώνος ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τοῦ πολεμικοῦ σκάφους τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου. Αἱ πεντηκόντοροι, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα, ἦ-

σαν στενὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸ μῆκος τῶν, σκένει καταστώματος πλοῖος μικροῦ προστέγου καὶ ἐπιστέγου. ἐπὶ τῶν ὅποιων δρθιοῖ οἱ δόπλιται καὶ οἱ τοξόται ἐμάχοντο, καίτοι εἰς τοὺς δύμηνοις χρόνους φαίνεται διτοῦς πάντες ἥσαν μάχιμοι καὶ δὲν ὑπῆρχε διάκρισις δόπλιτῶν καὶ ἐρετῶν. Σὺν τῷ χρόνῳ τὰ πλοῖα ἀπέκτησαν ἔμβολον. Τέλος πρὸ τῶν μηδικῶν πολέμων βλέπομεν τοὺς Κορινθίους νὰ ναυπηγοῦν τριήρεις. Ἡ πολεμικὴ τακτικὴ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἦτο ἡ τακτικὴ τοῦ διέκπλου καὶ τῆς ἀναστροφῆς. Δηλαδὴ αἱ τριήρεις διερχόμεναι δρμητικῶς διὰ τῆς ἔχθρικῆς παρατάξεως. ἀνέστρεφον ταχύτατα καὶ ἐπειθεῖστο διὰ τοῦ ἐμβόλου κατὰ τῶν πλευρῶν ἢ τῆς πρύμνης τῶν διασπασθέντων πλοίων ἢ προσεπάθουν νὰ συντρίψουν τὰς κώπτας τῶν.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ναυτικοῦ συνέβαλον ἀλληλοδιαδόχως πάντες οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ καὶ ἀργότερον τὸ ἴδικόν μας Βυζάντιον μὲ τοὺς δρόμωνας, τὰ χελάνδια, τὰς παμφυλίδας καὶ τὰς γαλέρας, τὰ χαρακτηριστικὰ πλοῖα τοῦ μεσαίων.

*Ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς Ναυπάκτου, ἡ ναυτικὴ ἀρχιτεκτονικὴ εἶχεν ἐπιτελέσει μεγάλας προόδους καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ 16ου αἰώνος εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ιστιοφόρου ναυτικοῦ.

Μὲ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς πυρίτιδος, τὴν τοποθέτησιν πυροβόλων εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὴν εἰσαγωγὴν κανονιοθύριδων καὶ τῶν τελειοποίησεων τῶν ἀστρονομικῶν ὄργανων, τὸ ιστιοφόρον κατακτᾶ ἔδαφος καὶ ἐμφανίζονται τὰ γαλία, αἱ νάβαι, αἱ καράκας σκάφη μεγαλυτέρου ἐκτοπίσματος τῆς γαλέρας. χρησιμοποιούμενα διὰ τὸ ἐμπόριον. ἀρκούντως ἐξωπλισμένα διὰ πυροβόλων κατὰ τῆς πειρατίας. Ἀλλὰ πάντων τούτων τῶν μεγάλων σκαφῶν ἐνδοξότερα ὑπῆρξεν ἡ καραβέλλα, τὰ θαυμάσιον εἰς ἀνθεκτικότητα καὶ ταχύτητα σκάφος τῶν ἀνακαλύψεων καὶ τῶν μεγάλων θωλασσοποριῶν τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, τοῦ Μαγγελάνου τοῦ Βάσκο ντὲ Γκάμα καὶ ἄλλων ἐνδόξων θαλασσοπόρων.

Μὲ τὸ ιστιοφόρον πολεμικὸν ναυτικὸν φάνομεν εἰς τὸ πλοῖον τῆς γραμμῆς. τὸ πολεμικὸν σκάφος, τὸ δίκροται ἢ τρίκροτον, τὸ δόποιον εἶχε μεγάλην. αὐτονομίαν καὶ ἀκτίνα ἐνεργείας, τὸ δὲ μέγεθός του ἐπέτρεπε τὴν ἀναποθήκευσιν πολλοῦ ὕδατος καὶ τροφίμων. Τὴν ἐμφάνισιν τοῦ δίκροτου συνοδεύουν τὰ ἐλαφρὰ σκάφη ἢ φρεγάτας καὶ ἡ κορβέττα.

*Ἡ ναυτικὴ τακτικὴ μεταβάλλεται ἐξ δολοκήρου καὶ ἀντὶ τῶν ἐμβόλων, τοῦ διέκπλου καὶ τῆς ἀναστροφῆς. ἔχομεν ὄγωνα πυροβολικοῦ, τὰ ἀγήματα ἐμβολῆς καὶ τοὺς πολυημέρους ὄγωνας τοῦ τίς «θὰ πάσῃ τὸν ἀέρα τοῦ ἄλλου». δηλαδὴ θὰ κατασκέψῃς προσήνεμος, ἐξασφαλίζων τὸ πλεονέκτημα τῆς ἐλευθερίας τῶν χειρισμῶν ἀπέναντι τοῦ ἀντιπάλου.

*Ἀπὸ ναυτικῆς ἀπόψεως ἢ ἐποχὴ τοῦ ιστιοφόρου ναυτικοῦ ἦτο ἢ περίοδος κατὰ τὴν δόποιαν ἡ ναυτικὴ ίκανότης εἰς τοὺς χειρισμοὺς κατὰ τὰς ναυμαχίας ἐφθασεν εἰς ὑψιστὸν σημεῖον. Συγχρόνως κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐπέρχεται ὁ χωρισμὸς τοῦ ναυτικοῦ ἀπὸ τὸν στρατὸν ξηρᾶς.

Τὸ 1826, ὅτε πρώτη ἡ Ἑλλὰς ἐχρησιμοποιούσεν εἰς τὸν θαλάσσιον ὄγωνα τὴν ἀτμοκίνητον, τροχοφόρου ἡλληνικὴν κορβέττων «Καρτερίω». ἡ δόποια ἐλαβε μέρος προσβολῆς φρουρίων καὶ πλοίων, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρχὴ τοῦ ἀτμοκινή-

τοῦ ναυτικοῦ. Τροχοφόρος ἐπίστις ἦτο ἡ γαλλικὴ «Σφίγη», ἡ δόποια μετέσχε τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ἀλγερίου τροχοφόροι δὲ ἦσαν καὶ αἱ βραδύτερον ναυπηγούμεναι φρεγάται. Πάντως ἡ περίοδος τοῦ ἀτμοκινήτου ναυτικοῦ ἀρχεται κυρίως ἀπὸ τὸν 1840 μὲ βασικὸν χαρακτηριστικὸν αὐτῆς ὅτι τὰ πλοῖα ἀποκτοῦν τὴν κυριότητα τῶν κινήσεων μὲ τὸν ἐσωτερικὸν κινητήρα, τὸν δόποιον διαθέτουν καὶ γίνονται ἀνεξάρτητα τῶν ιδιοτροπιῶν τοῦ ὄντος.

Τὸ δὲ 1846, ὅτε πλέον γίνεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἑλικοῦ διὰ τὴν κίνησιν τῶν ἀτμοκινήτων πλοίων, ναυπηγούμεναι ἑλικοκίνητοι πολεμικαὶ φρεγάται καὶ δίκροται.

*Ἐν τῷ μεταξύ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς θωρακίσεως αἱ τελειοποίησεις τῶν μηχανῶν καὶ τῶν λεβήτων, ἡ ἐφεύρεσις τῆς τορπίλης, τῶν περιστρεφομένων πύργων, ἀνέδειξαν τὸ ναυτικὸν ὡς ἓνα ἔξαιρετικὸν ὅπλον, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὄποιου ἐπετελέσθησαν πλεῖστα πολεμικὰ γεγονότα, ἐκ τῶν δόποιών σημειώνομεν τὰ κυριώτερα. Αἱ κατὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1853 θαλάσσιαι ἐπιχειρήσεις, αἱ μικραὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ Γαλλικοῦ ναυτικοῦ κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον, αἱ ναυμαχίαι ἐπιχειρήσεις τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πόλεμου 1877—78, ὁ βομβαρδισμὸς τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τὸ 1882, ἡ ναυτικὴ ἐκστρατεία τῶν Γάλλων κατὰ τὸν Τούκινον καὶ τὴν Κίνας τὸ 1883—1885, αἱ ναυμαχίαι Καβίτε καὶ Σαντιάγο τὸ 1898 εἰς τὸν Ισπανοαμερικανικὸν πόλεμον, ἡ ναυμαχία τῆς Τσουσίμας τὸ 23—25 Μαΐου 1905, αἱ κατὰ τὸν Ελληνοτουρκικὸν πόλεμον ναυμαχίαι τῆς Ἑλλης καὶ Λήμνου τὸ 1912—1913 καὶ αἱ κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ναυμαχίαι Κόρουντ, Φάλκλανδ, Ντόγκερμπακ, Ἐλιγολάνδης καὶ Ίουτλάνδης.

*Η μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἐπακολουθήσασα εἰρήνη καὶ ὁ δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος συνετέλεσαν ἔτι περιστρέπτερον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ναυτικοῦ τόσον τῶν σκαφῶν ἐπιφανείσας. δοσού καὶ τῶν ὑποβουχίων, τῶν δόποιών ἢ δράσις κατὰ τὸν Μέγαν πόλεμον ὑπῆρξε γόνιμος καὶ λίαν ἀποτελεσματική.

